

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2016 - 3093

Doknr.
345202

Dato
03-05-2016

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har d. 14.04.2016 stillet følgende spørgsmål nr. 1 til L162 til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem (MFU) Sarah Glerup (EL).

Spørgsmål nr. 1:

"Vil ministeren redegøre for, hvor lang tid ministeren forventer at børn og unge "kortvarigt" kan fastholdes, herunder også hvor lang tid børn og unge med handicap kan fastspændes med stofseler?"

Svar:

Kortvarig fastholdelse af et barn eller en ung kan ske i to situationer efter den foreslåede lov om voksenansvar. I forbindelse med fysisk guidning, jf. den foreslåede § 6, og i forbindelse med afværgehjælp, jf. den foreslåede § 8.

Ved fysisk guidning forstås, at man ved fysisk kontakt med barnet eller den unge angiver, at barnet eller den unge f.eks. skal følge med eller standse med det, vedkommende er i gang med. Det kan f.eks. ske ved, at der lægges en hånd på skulderen af et barn, eller at et barn eller en ung kortvarigt fastholdes. Man kan også bortvise et barn eller en ung fra fællesskabet i en konkret situation.

Der er kun tale om fysisk guidning, så længe barnet eller den unge ikke gør fysisk modstand. Hvis barnet eller den unge gør modstand, skal den fysiske guidning stoppe. Kun i de tilfælde, hvor betingelserne for at anvende fysisk magtanvendelse efter den foreslåede § 9 er opfyldt, vil det være tilladt at føre eller fastholde et barn eller en ung, der gør aktivt modstand.

Det er en betingelse for at anvende fysisk guidning, at det vurderes at være nødvendigt af hensyn til anbringelsesstedets ansvar for at varetage den daglige omsorg eller af hensyn til tryghed og trivsel i tilfælde, hvor barnet eller den unge generer eller udøver chikane over for de øvrige anbragte børn og unge, personalet, den kommunale plejefamilie eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

Ved afværgehjælp efter den foreslåede § 8 forstås, at personalet på anbringelsesstederne kortvarigt kan gribe ind og standse et barn eller en ung, der i afmagt er ved at ødelægge ting i et ikke ubetydeligt omfang. Det dækker både over genstande af høj økonomisk eller affektionsmæssig værdi og over gentagen ødelæggelse af genstande, der ikke nødvendigvis er af hverken høj økonomisk eller affektionsmæssig værdi.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at den fysiske fastholdelse, der kan foretages ved afværgehjælp, kun kan være af kortvarig karakter, i det der alene er tale om ødelæggelse af materielle genstande i modsætning til brug af fysisk magt efter § 9, hvor barnet eller den unge skal være til skade for sig selv eller andre.

Ved kortvarig fastholdelse forstås, at man kortvarigt tager fat i eller holder fast om barnet eller den unge for at markere, at den ønskede adfærd skal bringes til ophør.

Begrebet kortvarig fastholdelse retter sig således mod varigheden af handlingen fra personalets side og ikke mod selve den situation, som barnet eller den unge ønskes fjernet fra. Det er ikke muligt at definere en øvre tidsgrænse, hvad der anses som kortvarigt. Dette afhænger af den konkrete situation, herunder af barnet eller den unges alder, modenhed og funktionsevne samt hensynet til proportionalitetsprincippet.

Det vil f.eks. falde inden for bestemmelsen at tage fat i og fastholde et barn eller en ung, der chikanerer de øvrige anbragte børn og unge, i nogle sekunder, indtil den pågældende er faldet til ro. Det vil derimod falde uden for bestemmelsen vedvarende at fastholde et barn, der f.eks. begynder at kaste med maden under et måltid. I et sådant tilfælde må barnet eller den unge i stedet bortvises fra situationen.

I forhold til adgangen til at anvende stofseler over for børn og unge med handicap bemærkes, at stofselerne kan anvendes, så længe det er begrundet i omsorgspligten i det konkrete tilfælde i forhold til det enkelte barn eller den enkelte unge. Stofselerne kan derfor anvendes så længe, det er nødvendigt at fastspænde et barn eller en ung med nedsat funktionsevne til en kørestol eller andet hjælpemiddel, seng, stol eller toilet for at hindre fald, hvor der er risiko for at barnet eller den unge udsætter sig selv for personskaade.

Det vil være forskelligt fra individ til individ, hvor længe det er nødvendigt at fastspænde den pågældende begrundet i omsorgspligten. Det er derfor ikke farbart at fastsætte en øvre tidsmæssig grænse for, hvor længe det enkelte barn eller den enkelte unge kan fastspændes.

Med venlig hilsen
Karen Ellemann